ECLI:LV:RLPT:2022:0124.C29275021.3.S
Lietas Nr.C29275021
Lietas arhīva Nr.C-0716-22/3

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Rīgā 2022.gada 24.janvārī

Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesa
šādā sastāvā: tiesnese K.Vinte-Korme
rakstveida procesā izskatīja civillietu apdrošināšanas akciju sabiedrības „BALTA" prasībā pret SIA „Rīgas namu pārvaldnieks" vienkāršotās procedūras lietā par naudas piedziņu.

Aprakstošā daļa

[1] Prasītāja apdrošināšanas akciju sabiedrība „BALTA" 2021.gada 3.martā cēlusi Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesā prasību pret atbildētāju SIA „Rīgas namu pārvaldnieks" par naudas piedziņu, lūdzot piedzīt no atbildētājas zaudējumus 594,04 *euro*, kas sastāv no prasītājas izmaksātās apdrošināšanas atlīdzības 475,27 *euro* un fiksētās maksas saskaņā ar sadarbības līgumu 103,30 *euro*, likumiskos procentus 15,47 *euro* par laika periodu no 2020.gada 19.jūlija līdz 2021.gada 21.februārim, valsts nodevu 89,11 *euro* un ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 5,47 *euro*, kā arī atzīt prasītājas tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei saņemt no atbildētājas likumiskos 6% gadā no galvenā parāda.

Prasība pamatota ar likuma Apdrošināšanas līguma likuma 45.pantu, Dzīvokļa īpašuma likuma 4.pantu, Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likuma 4., 5. un 6.pantu, Civillikuma 1635., 1652. 1753., 1756., 1775. un 1779.pantu, Ministru kabineta 2017.gada 11.jūlija noteikumiem Nr.408 „Dzīvojamās mājas pārvaldīšanas un apsaimniekošanas maksas aprēķināšanas noteikumi", Ministru kabineta 2010.gada 28.septembra noteikumiem Nr.907 „Noteikumi par dzīvojamās mājas apsekošanu, tehnisko apkopi, kārtējo remontu un energoefektivitātes minimālajam prasībām" un Ministru kabineta 2010.gada 28.septembra noteikumiem Nr.905 „Kārtība kādā tiek plānotas un organizētas ar dzīvojamās mājas renovāciju un rekonstrukciju saistītās darbības" 2.punktu.

[1.1] Prasības pieteikumā norādīts, ka starp prasītāju un apdrošinājuma ņēmēju noslēgts apdrošināšanas līgums un izsniegta ģimenes apdrošināšanas polise Nr.678745499 par dzīvokļa /adrese/, apdrošināšanu. Polises darbības termiņš no 2019.gada 27.septembra līdz 2020.gada 26.septembrim.

Polises darbības laikā appludināts apdrošinātais dzīvoklis un atbildētāja kā mājas apsaimniekotāja sagatavoja aktu, norādot, ka bojājumu cēlonis ir karstā ūdens ūdensvads (karstā ūdens stāvvada caurule).

Prasītājas speciālisti sagatavoja tāmi par 615,27 *euro*. Izvērtējot apdrošināšanas lietas materiālus prasītāja izmaksāja apdrošināšanas atlīdzību par dzīvokļa remontu 475,27 *euro*.

Dzīvojamo māju, kurā atrodas apdrošinātais dzīvoklis, apsaimnieko atbildētāja. Ūdens noplūdi varēja novērst, ja atbildētāja būtu regulāri apsekojusi komunikācijas, un veikusi nepieciešamos remontdarbus vai tehnisko apkopi.

2020.gada 19.jūnijā prasītāja nosūtīja atbildētājai pretenziju par regresa prasības atlīdzību. Atbildētāja savas saistības neizpildīja.

[1.2] Tā kā atbildētāja nesedza prasītājai zaudējumus labprātīgi, prasītāja atbilstoši sadarbības līguma Nr.01490-05-11 nosacījumiem un izsniegtajai pilnvarai ir pilnvarojusi SIA "Julianus Inkasso Latvija" piedzīt no atbildētājas zaudējumus tiesas ceļā, līdz ar ko prasītājai ir radušies papildus zaudējumi fiksētās maksas 103,30 *euro* apmērā par zaudējumu atgūšanas lietas administrēšanu tiesvedības procesā vispārējā kārtībā (nepieciešamo dokumentu izprasīšana un to apkopošana, prasības pieteikuma sagatavošana, nosūtīšana utt.).

Prasītāja uzskata, ka atbildētājas pienākums ir segt ne tikai zaudējumus, kas saistīti ar apdrošināšanas atlīdzības izmaksu, bet arī zaudējumus, kas saistīti ar zaudējumu atgūšanas lietas administrēšanu tiesvedības procesā.

[1.3] Tāpat prasītāja lūdz piedzīt no atbildētājas likumiskos procentus 15,47 *euro* par laika periodu no 2020.gada 19.jūlija līdz 2021.gada 21.februārim, kas aprēķināti no zaudējuma summas 475,27 *euro* atbilstoši Civillikuma 1765.pantam sešu procentu apmērā gadā no zaudējumu summas.

[2] Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesā 2021.gada 17.martā saņemti atbildētājas paskaidrojumi par celto prasību, kuros atbildētāja norāda, ka prasību neatzīst.

Atbildētāja norāda, ka no 2020.gada 13.jūnija akta par saliešanas gadījumā konstatētajiem bojājumiem izriet, ka karstā ūdens vara caurules bojājums radies dzīvokļa īpašuma Nr./numurs/ gaitenī.

Dzīvojamajā mājā šādas caurules netiek izmantotas, iespējams dzīvokļa īpašnieks, nesaskaņojot ar atbildētāju, pats nomainījis cauruli nelikumīgi.

Atbildētāja savas likumiskās un līgumiskās saistības ir izpildījusi un no atbildētājas puses nav konstatējama prettiesiska darbība vai bezdarbība, kas būtu par pamatu zaudējumu atlīdzībai, jo dzīvokļa īpašniekiem pašiem ir jāatbild par dzīvokļa īpašumā ietilpstošo komunikāciju tehnisko stāvokli.

[3] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 250.^{25} panta 2.^{1} daļu tiesa vienkāršotās procedūras lietā sastāda spriedumu atbilstoši šā likuma 193.pantā noteiktajam sprieduma saturam, ja puse tai rakstveidā iesniedz sprieduma sastādīšanas lūgumu.

Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesā 2022.gada 24.janvārī saņemts atbildētājas lūgums par pilna sprieduma sastādīšanu.

Motīvu daļa

[4] Pārbaudījusi un izvērtējusi lietas materiālus, tiesa atzīst, ka prasība ir pamatota un apmierināma daļēji.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 190.panta otro daļu, tiesa spriedumu pamato ar apstākļiem, kas nodibināti ar pierādījumiem lietā.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 93.panta pirmās daļas noteikumiem katrai pusei jāpierāda tie fakti, uz kuriem tā pamato savus prasījumus vai iebildumus.

[5] Lietā nodibināts un par to nav strīda, ka starp prasītāju kā apdrošinātāju un apdrošinājuma ņēmēju noslēgts apdrošināšanas līgums un izsniegta ģimenes apdrošināšanas polise Nr.678745499, saskaņā ar kuru tika apdrošināts dzīvoklis /adrese/. Apdrošināšanas periods noteikts no 2019.gada 27.septembra līdz 2020.gada 26.septembrim (lietas 23.lapa).

Lietā nav strīda, ka apdrošināšanas līguma darbības laikā, t.i., 2020.gada 3.jūnijā, notika apdrošinātā dzīvokļa nopludināšana karstā ūdens stāvvada caurules plīsuma dēļ, ko apliecina atbildētājas 2020.gada 13.jūnija akts par saliešanas gadījumā konstatētajiem bojājumiem Nr.1-8/15591 (lietas 24.lapa).

No 2020.gada 13.jūnija akta par saliešanas gadījumā konstatētajiem bojājumiem Nr.1-8/15591 nepārprotami izriet, ka 2020.gada 3.jūnijā, /adrese/, notikusi ūdens noplūde karstā ūdens stāvvada plīsuma rezultātā. Aktā norādīts, ka tas sastādīts, neapsekojot dzīvokli un nenorādot bojājumus, Covid-19 dēļ. Norādītais akts nav apstrīdēts vai atzīts par spēkā neesošu, kā to norāda arī atbildētāja. Savukārt akta parakstīšana nozīmē piekrišanu tajā norādītajam.

Līdz ar to tiesai nav pamata apšaubīt, ka apdrošinātajam dzīvoklim ir nodarīti tāmē Nr.951071 (lietas 25.lapa) norādītie bojājumi, jo vispār zināms ir fakts, ka izlieta (noplūduša) ūdens gadījumā tiek nodarīti bojājumi dzīvoklim, kurā notikusi ūdens noplūde.

Lietas materiālos nav pierādījumu tam, ka dzīvojamās mājas pārvaldīšanas tiesības likumā noteiktajā kārtībā būtu nodotas dzīvokļu īpašnieku sabiedrībai vai dzīvokļu īpašnieku pilnvarotai personai. Prasības pieteikumā norādīts, ka atbildētāja dzīvojamo māju apsaimnieko pamatojoties uz likuma „Par valsts un pašvaldību dzīvojamo māju privatizāciju" 50.pantu un atbildētāja šo apgalvojumu nav atspēkojusi.

Tādējādi, strīda tiesiskās attiecības vērtējamas, tostarp piemērojot likuma „Par valsts un pašvaldību dzīvojamo māju privatizāciju" 50.panta ceturto un piekto daļu un Ministru kabineta 2017.gada 11.jūlija noteikumi Nr.408 „Dzīvojamās mājas pārvaldīšanas un apsaimniekošanas maksas aprēķināšanas noteikumi".

[6] Civillikuma 1402.pants noteic, ka saistību tiesības rodas vai nu no tiesiska darījuma, vai no neatļautas darbības, vai pēc likuma.

Prasītāja cēlusi prasību norādot, ka atbildētājas neatļautas darbības – bezdarbības – rezultātā prasītājai radušies zaudējumi.

Saskaņā ar Civillikuma 1770.pantu ar zaudējumu jāsaprot katrs mantiski novērtējams pametums un šā likuma 1779.pants noteic, ka katram ir pienākums atlīdzināt zaudējumus, ko viņš ar savu darbību vai bezdarbību nodarījis. Atbilstoši Civillikuma 1773.pantam zaudējumi var būt tieši, netieši un nejauši. Savukārt Civillikuma 1775.pants nosaka, ka katrs zaudējums, kas nav nejaušs, ir jāatlīdzina.

Tiesību teorijā atzīts, ka zaudējumu atlīdzības pienākums iestājas tad, kad vienlaicīgi pastāv šādi priekšnoteikumi jeb atlīdzības pamati: 1) tiesību aizskārēja neattaisnojuma darbība, kas attiecīgos gadījumos ietver arī novērtējumu no vainojamības viedokļa; 2) zaudējumu esība; 3) cēloniskais sakars starp zaudējumiem un neatļauto darbību (*K.Torgāns. Saistību tiesības I daļa. Tiesu namu aģentūra, Rīga, 2006., 246.lapa.*).

Atbildētāja norādījusi, ka nav konstatējami zaudējumu atlīdzības priekšnoteikumi.

[6.1] Atbildētāja norādījusi, ka 2019.gada 15.janvārī un 2020.gada 28.aprīlī ir veikusi dzīvojamās mājas vizuālo apsekošanu.

No lietas materiāliem esošā 2019.gada 18.jūlija akta par dzīvojamās mājas vizuālo apsekošanu Nr.13-8/19597 izriet, ka karstā ūdens stāvvada tehniskais stāvoklis ir neapmierinošs un dzīvokļos karstā ūdens stāvvads nav apsekots (lietas 47.–52.lapa).

No lietas materiāliem esošā 2020.gada 28.aprīļa akta par dzīvojamās mājas vizuālo apsekošanu Nr.13-8/11277 izriet, ka karstā ūdens stāvvada tehniskais stāvoklis ir neapmierinošs un dzīvokļos karstā ūdens stāvvads nav apsekots (lietas 53.–57.lapa).

Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likuma 4.panta 1.punkts noteic, ka dzīvojamās mājas pārvaldīšanas principi ir šādi: pārvaldīšanas procesa nepārtrauktība nodrošina dzīvojamās mājas lietošanas īpašību (kvalitātes) saglabāšanu visā tās ekspluatācijas laikā.

Ministru kabineta 2010.gada 28.septembra noteikumu Nr.907 „Noteikumi par dzīvojamās mājas apsaimniekošanu, tehnisko apkopi, kārtējo remontu un energoefektivitātes minimālajām prasībām" (turpmāk – noteikumi Nr.907) 6.punkts noteic, ka dzīvojamās mājas, tajā esošo iekārtu un inženiertīklu tehnisko apkopi, vizuālo apskati, tehnisko apsekošanu un bojājumu novēršanu nodrošina dzīvojamās mājas pārvaldītājs.

Proti, tiesa secina, ka atbildētājai kā dzīvojamās mājas apsaimniekotājai un pārvaldītājai ar likumu uzlikts pienākums veikt komunikāciju apsekošanu un apkopti, bojājumu vai plīsuma risku konstatēšanai un novēršanai.

Noteikumu Nr.907 13.punkts paredz, ka apsaimniekotājs divas reizes gadā veic inženiertīklu vizuālu apskati (..) ūdensapgādes sistēmai (..). Saskaņā ar šo noteikumu 2.punktu apsekošanas, tehniskās apkopes un kārtējo remontu mērķis ir nodrošināt dzīvojamās mājas uzturēšanu (fizisku saglabāšanu) visā tās ekspluatācijas laikā un nepieļautu apdraudējuma iestāšanos.

[6.2] Saskaņā ar Dzīvokļa īpašuma likuma 4.panta pirmās daļas 1.punktu kopīpašumā esošajā daļā ietilpst (..) atsevišķo dzīvojamo māju apkalpojošās inženierkomunikāciju sistēmas, iekārtas un citi ar atsevišķās dzīvojamās mājas ekspluatāciju saistīti funkcionāli nedalāmi elementi, kas nepieder pie atsevišķā īpašuma (tai skaitā atsevišķā īpašuma robežās esošie sildelementi, ja to funkcionālā darbība ir atkarīga no kopīpašumā esošajām inženierkomunikācijām). Norādītās likuma normas izpratnē karstā ūdens stāvvads ir uzskatāms par dzīvojamās mājas inženierkomunikāciju sistēmu (iekārtu).

Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likuma 6.panta otrās daļas 1.punkta "d" apakšpunkts noteic, ka apsaimniekotājam obligāti jāveic dzīvojamās mājas, tajā esošo iekārtu un komunikāciju apsekošana, tehniskā apkope un kārtējais remonts.

Pierādījumus, kas apliecinātu dzīvojamās mājas inženierkomunikāciju apsekošanu atbilstoši Ministru kabineta 2010.gada 28.septembra noteikumu Nr.907 "Noteikumi par dzīvojamās mājas apsaimniekošanu, tehnisko apkopi, kārtējo remontu un energoefektivitātes minimālajām prasībām" 13.punkta prasībām, atbildētāja nav iesniegusi, taču cēlusi iebildumus, ka dzīvokļa īpašnieks pats ir atbildīgs par dzīvokļa īpašumā ietilpstošo komunikāciju tehnisko stāvokli. Norādījusi, ka karstā stāvvada bojājums radies vara caurulē, bet dzīvojamajā mājā šādas caurules netiek izmantotas, iespējams dzīvokļa īpašnieks, nesaskaņojot ar atbildētāju, pats nomainījis cauruli nelikumīgi.

Tiesa jau norādīja, ka atbildētājai kā dzīvojamās mājas apsaimniekotājai ir ar likumu uzlikts pienākums veikt komunikāciju apsekošanu un apkopi, bojājumu vai plīsuma risku konstatēšanai un novēršanai.

Atbilstoši noteikumu Nr.907 3.1.punktam dzīvojamās mājas konstrukcijas, koplietošanas iekārtas un inženiertīklu daļas, kas atrodas dzīvojamo un nedzīvojamo telpu grupās, vizuāli apskata reizi gadā izlases kārtībā, ja dzīvojamās mājas īpašnieks nodrošinājis šādu iespēju. Ja dzīvojamās mājas īpašnieks pārvaldītājam nenodrošina iespēju veikt vizuālo apskati, minēto faktu fiksē dzīvojamās mājas apsekošanas reģistrācijas žurnālā.

Tiesa atzīst par nepamatotiem atbildētājas iebildumus par to, ka dzīvokļa īpašnieks iespējams patvaļīgi un bez saskaņošanas ar mājas pārvaldnieku ir nomainījis karstā ūdens stāvvada cauruli, jo dzīvojamajā mājā, tādas netiekot izmantotas. Tiesa konstatē, ka atbildētāja nav iesniegusi tiesā pierādījumus norādītajiem apgalvojumiem, jo no lietas materiāliem nav redzams, ka dzīvojamās mājas karstā ūdens stāvvada caurule būtu mainīta.

Kā arī nepamatoti ir arī atbildētājas iebildumi par to, ka dzīvokļa īpašniekiem pašiem ir jāatbild par dzīvokļa īpašumā ietilpstošo komunikāciju tehnisko stāvokli, jo no iepriekš norādītās tiesību normas izriet, ka atbildētājai kā mājas apsaimniekotājai ir jāapseko inženiertīklu daļas, kas atrodas dzīvojamo un nedzīvojamo telpu grupās.

Atbildētāja nav iesniegusi pierādījumus tam, ka, veicot inženierkomunikāciju apsekošanu atbilstoši noteikumu Nr.907 prasībām, būtu konstatēti šķēršļi karstā ūdens stāvvada vizuālai apsekošanai vai lūgusi tos novērst. Līdz ar to, tiesa nekonstatē apdrošinājuma ņēmējas kā dzīvokļa īpašnieces vainojamu rīcību zaudējumu nodarīšanā.

Tādējādi, tiesa nevar pievienoties atbildētājas ieskatam, ka ūdens noplūde nav saistīta ar remontdarbu vai pienācīgas apsekošanas un apkopes neveikšanu. Turklāt atbildētāja pati paskaidrojumos ir norādījusi, ka konstatējot noplūdi, ir novērsusi avārijas situāciju, proti, veikusi ārpuskārtas remonta darbus un nomainījusi karstā ūdens caurules posmu.

No norādītā, tiesnese konstatē, ka atbildētāja atzīst, ka atbildētājas bezdarbības dēļ ir noticis karstā ūdens stāvvada plīsums, kā rezultātā ir notikusi ūdens noplūde.

[6.3] Saskaņā ar Apdrošināšanas līguma likuma 45.panta pirmo daļu apdrošinātājam, kas izmaksājis apdrošināšanas atlīdzību, ir subrogācijas tiesība, izņemot personu apdrošināšanas gadījumus.

Saskaņā ar 2020.gada 11.jūnija tāmi Nr.951071 apdrošinātājam dzīvoklim ūdens noplūdes rezultātā radīto zaudējumu kopsumma aprēķināta 615,27 *euro* apmērā (lietas 25.lapa).

Prasītāja pieņēma lēmumu par apdrošināšanas atlīdzības izmaksu apdrošinājuma ņēmējai izmaksājot apdrošināšanas atlīdzību 475,27 *euro* apmērā (lietas 26.–27.lapa).

Tiesa atzīst, ka apdrošinātājs, sastādot (apstiprinot) tāmi, nav ieinteresēts palielināt pats savu izmaksu apmēru, kuru atlīdzības perspektīva uz apdrošināšanas atlīdzības izmaksas brīdi nav zināma.

Līdz ar to ir pierādīts, ka prasītājai ir radušies zaudējumi izmaksātās apdrošināšanas atlīdzības apmērā par apdrošinātā dzīvokļa appludināšanu un saskaņā ar Apdrošināšanas līguma likuma 45.panta panta pirmo daļu apdrošinātājam, kas izmaksājis apdrošināšanas atlīdzību, ir subrogācijas tiesība.

[6.4] Rezumējot norādīto, tiesa konstatē, ka, rīkojoties pēc labākās gribas un kā krietns saimnieks, t.i., veicot mājas komunikāciju apsekošanu, plānojot to kārtējo remontu un nodrošinot finansēšanu, iekļaujot plānotos izdevumus apsaimniekošanas maksā, atbildētājai bija iespēja novērst kanalizācijas sistēmas bojājumus, nenodarot zaudējumus prasītājai kā nekustamā īpašuma apdrošinātājai. Prasītāja pamatoti ir cēlusi prasību pret atbildētāju kā dzīvojamās mājas pārvaldnieci.

Ievērojot, ka ir konstatēta atbildētājas vainojama bezdarbība, zaudējumu apmērs un cēloņsakarība starp tiem, tiesa atzīst, ka prasība ir apmierināma, piedzenot no atbildētājas par labu prasītājai izmaksāto apdrošināšanas atlīdzību 475,27 *euro* apmērā.

[7] Prasītāja lūdz piedzīt no atbildētājas zaudējumus – fiksēto maksu par zaudējumu lietas administrēšanu 103,30 *euro*, norādot, tā kā atbildētāja labprātīgi nesedza prasītājai zaudējumus, prasītāja atbilstoši sadarbības līguma nosacījumiem un izsniegtajai pilnvarai ir pilnvarojusi SIA "Julianus Inkasso Latvija" iekasēt no atbildētājas zaudējumus, līdz ar ko prasītājai radušies zaudējumi par lietas administrēšanu tiesvedības procesā vispārējā kārtībā, tas ir, par nepieciešamo dokumentu izprasīšanu un to apkopošanu, prasības pieteikuma sagatavošanu, nosūtīšanu un citām darbībām.

No lietas materiāliem pievienotā 2011.gada 12.oktobra sadarbības līguma Nr.01490-05-11, kas noslēgts starp AAS „Balta" kā pasūtītāju un SIA „Julianus Inkasso Latvija" kā izpildītāju, un 2020.gada 12.novembra pilnvaras Nr.PI/120/0465 izriet, ka prasītāja pilnvarojusi SIA „Julianus Inkasso Latvija" piedzīt parādus no fiziskām un juridiskām personām, pret kurām AAS „BALTA" ir prasījumu tiesības. 2011.gada 12.oktobra sadarbības līguma 1.1.punktā noteikts, ka pasūtītājs uzdod, bet SIA "Julianus Inkasso Latvija" apņemas, atbilstoši līguma nosacījumiem, sniegt pasūtītājam pakalpojumus, kas saistīt ar kredītinformācijas nodrošināšanu un pasūtītāja regresa prasījumu pārvaldīšanu.

Atbilstoši Civilprocesa likuma jēgai un tiesiskajam regulējumam tiesāšanās izdevumi, tai skaitā ar lietas vešanu saistītie izdevumi, tiek atlīdzināti Civilprocesa likumā noteiktajā kārtībā un apmērā, līdz ar to tie nevar tikt atzīti par zaudējumiem Civillikuma 1779.panta izpratnē, kas būtu radušies atbildētāja darbības vai bezdarbības dēļ.

Lietā nav iesniegti pierādījumi, ka prasītājai būtu radušies izdevumi par rakstveida pierādījumu iegūšanu, savukārt izdevumi, kas saistīti ar prasības pieteikuma sagatavošanu (juridisku pakalpojumu saņemšanu) nav pielīdzināmi papildus izdevumiem.

Civilprocesa likuma 33.pantā noteikts, ka tiesāšanās izdevumi ir tiesas izdevumi un ar lietas vešanu saistītie izdevumi. Tiesas izdevumi ir valsts nodeva, kancelejas nodeva, ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi, bet ar lietas vešanu saistītie izdevumi ir tostarp izdevumi par advokāta palīdzību, izdevumi sakarā ar ierašanos uz tiesas sēdēm, ar pierādījumu savākšanu saistītie izdevumi. Tikai no prasītājas atkarīgs, vai uzņemties lietas vešanu pašai vai to uzticēt trešajai personai, šajā gadījumā – SIA "Julianus Inkasso Latvija".

Tiesa nepiekrīt prasītājas viedoklim un uzskata, ka izdevumi, ko prasītāja samaksājusi par tiesvedības pakalpojumiem saskaņā ar sadarbības līgumu, nav uzskatāmi par zaudējumiem. Kā norādīts zinātniskajā literatūrā "(..) jautājums par tiesu izdevumiem pieder procesuālām, bet ne materiālām tiesībām. (..) apšaubāma ir iespēja piemērot materiālo tiesību noteikumus procesuālām attiecībām" (*sk. V.Bukovskis. Civīlprocesa mācību grāmata. Rīga, 1933.,421.lpp*).

Arī Augstākās tiesas praksē nostiprināta atziņa, ka jautājums par tiesāšanās izdevumu atlīdzināšanu, t.sk. to izdevumu, kas radušies, lietas vešanai pilnvarojot pārstāvi, izšķirams saskaņā ar Civilprocesa normām un materiālo tiesību normas (Civillikuma normas par zaudējumu atlīdzību) nav piemērojamas (*sal. Senāta 2000.gada 11.oktobra spriedumu lietā Nr.SKC-466, 2009.gada 21.janvāra spriedumu lietā Nr.SKC-6, Augstākās tiesas 2016.gada 22.aprīļa spriedumu lietā SKC204/2016*).

Ievērojot norādīto, tiesa atzīst, ka prasība daļā par zaudējumu 103,30 *euro* piedziņu ir noraidāma, jo šāda procesuāla rakstura izdevumi nav atzīstami par prasītājas zaudējumiem materiāltiesiskajā izpratnē un to atlīdzināšanai nav piemērojamas materiālo tiesību normas.

[8] Prasītāja lūdz piedzīt no atbildētājas likumiskos nokavējuma procentus 15,47 *euro*, kas aprēķināti no izmaksātās atlīdzības 475,27 *euro* atbilstoši Civillikuma 1765.pantam sešu procentu apmērā gadā no zaudējumu summas.

Pienākums maksāt procentus pamatojas vai nu uz tiesisku darījumu, vai uz likumu. Tādējādi procentus var iedalīt līgumiskajos un likumiskajos. Lai rastos procentu saistība, ir nepieciešams galvenais parāds. Konkrētajā gadījumā pušu starpā līgumiskās attiecības nepastāv.

Lai gan atbilstoši Civillikuma 1759.panta 1.punktam procenti jāmaksā, arī bez noteiktas norunas, uz likuma pamata, par katru parāda samaksas nokavējumu, kaut arī parāds pats par sevi būtu bezprocentīgs un šādus procentus sauc par nokavējuma procentiem, judikatūrā, kas izveidojusies, iztulkojot tiesību normas par procentu saistības izcelšanos, atzīts, ka, pastāvot starp pusēm strīdam par maksājamo naudas summu, Civillikuma 1759.panta 1.punkts nav piemērojams (*sal. Augstākās tiesas 2011.gada 12.oktobra sprieduma lietā Nr. SKC-262/2011 (C27036507) 11.punktu, 2011.gada 21.decembra sprieduma lietā Nr. SKC-455/2011 (C04344306) 10.6.punktu, 2012.gada 5.septembra sprieduma lietā Nr. SKC-366/2012 (C27098108) 9.punktu, 2014.gada 21.marta sprieduma lietā Nr. SKC-135/2014 (C32103508) 13.punktu, 2016.gada 4.marta sprieduma lietā Nr. SKC-40/2016 (C27197411) 12.1. un 12.2.punktu*).

Prasība celta par zaudējumu atlīdzības piedziņu, pret kuras pamatotību atbildētāja iebildusi. Līdz ar to konstatējot, ka tiesai izšķiršanai nodots strīds par atbildētājas saistības atlīdzināt prasītājai zaudējumus pastāvēšanu, tad tiesa noteikto zaudējumu atlīdzības apmēru nevar atzīt par parādu, par kura samaksas nokavējumu būtu maksājami nokavējuma procenti (*sk. Augstākās tiesas Civillietu departamenta 2018.gada 29.marta spriedumu lietā Nr.SKC-110/2018*).

Līdz ar to tiesa atzīst, ka prasība daļā par likumisko nokavējuma procentu 15,47 *euro* piedziņu ir noraidāma.

[9] Prasītāja lūdz tiesu atzīt prasītājas tiesības saņemt likumiskos 6% gadā no galvenā parāda summas par laiku līdz sprieduma izpildei.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 195.pantu tiesa, taisot spriedumu par naudas summas piedziņu, tā rezolutīvajā daļā cita starpā norāda prasītāja tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles noslēguma dienai) saņemt procentus, minot arī to apmēru.

Ņemot vērā minēto un atbilstoši Civillikuma 1759.panta 1.punktā un 1765.pantā noteiktajam, tiesa atzīst prasītājai tiesības saņemt no atbildētājas likumiskos 6% (seši procenti) gadā no nesamaksātās galvenā parāda summas līdz sprieduma izpildei (izsoles noslēguma dienai), ievērojot Civillikuma 1763.pantā noteikto, ka procentu pieaugums apstājas, kad vēl nesamaksāto procentu daudzums sasniedz kapitāla lielumu.

[10] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 41.panta pirmo daļu pusei, kuras labā taisīts spriedums, tiesa piespriež no otras puses visus tās samaksātos tiesas izdevumus. Ja prasība apmierināta daļēji, šajā pantā norādītās summas piespriež prasītājam proporcionāli tiesas apmierināto prasījumu apmēram.

Tādējādi no atbildētājas par labu prasītājai, atbilstoši Civilprocesa likuma 41.panta pirmajai daļai un 39.panta pirmās daļas 5.punktam, ir piedzenami tiesas izdevumi 75,29 *euro* apmērā.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 204.[1] pantu, taisot spriedumu par naudas summas piedziņu, par mantas atdošanu natūrā, [..] un par tiesāšanās izdevumu piedziņu, tiesa nosaka termiņu sprieduma labprātīgai izpildei, [..]. Sprieduma labprātīgas izpildes termiņš nedrīkst būt garāks par 10 dienām no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 93.–97., 204.[1] , 250.[25] un 250.[26] pantu, tiesa

nosprieda

prasību apmierināt daļēji.

Piedzīt no SIA „Rīgas namu pārvaldnieks", reģistrācijas Nr.40103362321, par labu apdrošināšanas akciju sabiedrībai „BALTA", reģistrācijas Nr.40003049409, zaudējumus 475,27 *euro* un tiesas izdevumus 75,29 *euro*, kopā 550,94 *euro*.

Piedzenamā summa iemaksājama apdrošināšanas akciju sabiedrības „BALTA", reģistrācijas Nr.40003049409 pilnvarotā pārstāvja SIA „Julianus Inkasso Latvija" (reģistrācijas Nr.40003717522) norēķinu kontā AS „Swedbank", konta Nr.LV61HABA0551008868793.

Noteikt apdrošināšanas akciju sabiedrībai „BALTA", reģistrācijas Nr.40003049409, tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles noslēguma dienai) saņemt no SIA „Rīgas namu pārvaldnieks", reģistrācijas Nr.40103362321, likumiskos 6% (seši procenti) gadā no nesamaksātās galvenā parāda summas, ievērojot Civillikuma 1763.panta 1.punkta noteikumus, ka procentu pieaugums apstājas, kad vēl nesamaksāto procentu daudzums sasniedzis kapitāla lielumu.

Noraidīt prasību daļā par zaudējumu 103,30 *euro* un likumisko procentu 15,47 *euro* piedziņu.

Noteikt termiņu sprieduma labprātīgai izpildei 10 (desmit) dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Saīsināts spriedums sastādīts un pieejams tiešsaistes sistēmā 2022.gada 24.janvārī.

Sprieduma sastādīšanas lūgumu var iesniegt Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesā 10 (desmit) dienu laikā no saīsinātā sprieduma sastādīšanas dienas, un uz šo termiņu neattiecas Civilprocesa likuma 48.panta ceturtās daļas otrajā teikumā noteiktais. Lūguma nepieteikšanas gadījumā saīsinātais spriedums stāsies spēkā pēc sastādīšanas lūguma termiņa notecējuma.

Ja puse iesniegs sprieduma sastādīšanas lūgumu, spriedums tiks sastādīts 20 (divdesmit) dienu laikā pēc sprieduma sastādīšanas lūguma iesniegšanas termiņa beigām, t.i., sprieduma noraksts būs pieejams tiešsaistes sistēmā 2022.gada 23.februārī.

Spriedumu varēs pārsūdzēt Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijā 20 dienu laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, apelācijas sūdzību iesniedzot Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesā, ja pastāv kāds no Civilprocesa likuma 440.[2] pantā noteiktajiem apelācijas tiesvedības ierosināšanas pamatiem.

Tiesnese K.Vinte-Korme

ŠIS DOKUMENTS IR PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU